

Jaarverslag Centraal College specialismen farmacie 2021

Inleiding

Conform de Regeling Specialismen Farmacie heeft het Centraal College (CC) tot taak/bevoegdheid:

- a. Het aanwijzen (of intrekken) van deelgebieden der farmacie als specialisme of profiel;
- b. Het vaststellen van criteria op grond waarvan deelgebieden van de farmacie als specialisme of profiel kunnen worden aangewezen of opgeheven;
- c. Het instellen (of intrekken) van een register behorend bij een specialisme;
- d. Het vaststellen van de titel die een beoefenaar van een specialisme of profiel mag voeren;
- e. Het instellen of intrekken van één of meer opleidingsregisters;
- f. Het vaststellen van de eisen waaraan een opleiding tot specialist moet voldoen;
- g. Het vaststellen van de eisen waaraan (plv) opleiders en opleidingsinstellingen moeten voldoen;
- h. Het vaststellen van de eisen voor (her(nieuwde)) registratie in het register, alsmede het vaststellen van de niet in de Wet BIG genoemde gronden voor doorhaling en schorsing van de inschrijving;
- i. Het omschrijven van de gelijkgestelde werkzaamheden;
- j. Het vaststellen van de voorwaarden aan registratie, herregistratie en hernieuwde inschrijving;
- k. Het bij de Minister indienen van een verzoek om een specialistentitel aan te merken als wettelijk erkende specialistentitel, zoals bedoeld in artikel 14, eerste lid van de Wet BIG.

Het CC is een privaatrechtelijk vormgegeven orgaan van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Pharmacie (KNMP), als bedoeld in artikel 14, tweede lid, onder d van de Wet BIG. Het CC bestaat in principe uit elf gewone leden (verdeeld over de twee specialismen: ziekenhuisfarmacie (ZF) en openbare farmacie (OF)) en zeven adviserende leden, waaronder de secretaris. De leden van het CC worden benoemd door het KNMP-bestuur op voordracht van de wetenschappelijke vereniging of vertegenwoordigd orgaan. De voorzitter wordt benoemd door het KNMP-bestuur op voordracht van het CC in overleg met de wetenschappelijke verenigingen.

Overeenkomstig de Regeling Specialismen Farmacie maakt het CC jaarlijks voor 15 maart een jaarverslag, dat aan de besturen van de wetenschappelijke verenigingen en de kamers van de Specialisten Registratie Commissie (SRC) wordt gezonden en op de website van de KNMP wordt gepubliceerd.

Samenstelling CC

De samenstelling van het CC was in 2021 als volgt:

Gewone leden

Specialist ziekenhuisfarmacie	H. Spijker (vice-voorzitter) mevr. M.M.L. van der Westerlaken prof. dr. D.M. Burger (tot 1 september 2021) Mevr. dr. L.E. Visser (vanaf 1 september 2021)
Specialist openbare farmacie	L.N. Schulpen (voorzitter) dr. H.C.J. Geers mevr. E.C. van Roosmalen – de Feijter (tot 1 september 2021) mevr. E.E.M. Peterse MSc (vanaf 1 september 2021)
Specialist ZF/docent RUG	prof. dr. J.G.W. Kosterink (tot 1 maart 2021)
Specialist OF/docent RUG	E.C. Weening (vanaf 1 januari 2022)
Specialist OF/docent UU	dr. J. Riezebos (tot 1 september 2021)
Specialist ZF/docent UU	dr. E.M.W. van de Garde (vanaf 1 september 2021)
Specialist ZF/docent RUL	mevr. dr. K.B. Gombert-Handoko
Namens AIOS ZF	mevr. F. Hogenhuis
Namens AIOS OF	mevr. L.E.L.P.M. van den Goor

Adviserende leden

Opleidingsdirecteur ZF	dr. R.M. van Hest (tot 1 september 2021) mevr. dr. I. Wilting (vanaf 1 september 2021)
Opleidingsdirecteur OF	Tan, O. (a.i.)
Namens werkgevers ZF	<i>Vacature</i>
Namens werkgevers OF	mevr. P. Pols–Haanraads MSc (vanaf 1 september 2021)
Secretaris CC	dr. F.J. van de Vaart (a.i.)
Secretaris SRC-ZF	mevr. M.J.N. Groothand
Secretaris SRC-OF	mevr. A.E. Geusgens

Verslag 2021

Organisatie en werkwijze CC

In 2021 vond een viertal wijzigingen plaats wat betreft de gewone leden van het CC.

- Prof. dr. D.M. Burger, lid namens de ziekenhuisapothekers, werd op 1 september 2021 opgevolgd door mevr. dr. L.E. Visser.
- Mevr. E.C. van Roosmalen – de Feijter, lid namens openbaar apothekers, werd op 1 september 2021 opgevolgd door mevr. E.E.M. Peterse MSc.
- Prof. dr. J.G.W. Kosterink, ziekenhuisapotheker en docent bij de farmacie opleiding Groningen, legde op 1 maart zijn lidmaatschap neer. Hij werd op 1 januari 2022 opgevolgd door E.C. Weening, openbaar apotheker en docent een dezelfde opleiding.
- Dr. J. Riezebos, openbaar apotheker en docent bij de farmacie opleiding Utrecht, werd op 1 september 2021 opgevolgd door dr. E.W.M. van de Garde, ziekenhuisapotheker en docent aan dezelfde opleiding.

In de vacature van P. Haarbosch, adviserend lid namens werkgevers openbare farmacie, werd per 1 september voorzien door benoeming van mevr. P. Pols-Haanraads MSc.

Het adviserend lidmaatschap namens de werkgevers in de ziekenhuisfarmacie bleef vacant.

Gedurende heel 2021 is het secretariaat waargenomen door dr. F.J. van de Vaart.

Het CC is in 2021 vijf keer in vergadering bijeengekomen, te weten in februari, april, juli, september en december. Alle vergaderingen van het CC vonden, evenals alle werkgroep vergaderingen, digitaal plaats.

Het CC heeft zijn werkwijze om (de herziening van) CC besluiten voor te bereiden met behulp van werkgroepen, waarin belanghebbende partijen vertegenwoordigd waren, gecontinueerd. Deze aanpak werd verder geoptimaliseerd, door meer aandacht te besteden aan het formuleren van de opdracht en te voorzien in voldoende ruimte voor discussie omtrent deelonderwerpen in het voltallige CC, lopende het proces. Een issuelijst, op te stellen door de betreffende werkgroep is daarbij instrumenteel.

Beleid en uitvoering 2021

In de laatste vergadering van 2020 heeft het CC zijn aandachtsgebieden voor 2021 gekozen.

Evaluatie Regeling Specialismen Farmacie

In het kader van de reguliere revisie van de besluiten van het CC zijn in 2021 voorbereidingen getroffen voor de evaluatie van de Regeling Specialismen Farmacie, die de basis vormt onder alle regelgeving rond specialismen. Er is een werkgroep geformeerd met vertegenwoordigers vanuit de wetenschappelijke verenigingen, de apothekers in opleiding tot specialist, de kamers openbare en ziekenhuisfarmacie van de SRC, en het CC zelf. De werkgroep zal worden voorgezeten door H. Spijker, vicevoorzitter van het CC.

Er is een opdracht geformuleerd rond 4 thema's:

1. Actualisatie en harmonisatie met bestaande Besluiten.
2. Evaluatie van de reikwijdte van de RSF in het licht van ontwikkelingen rond differentiatie en specialisatie in de beroepsuitoefening.
3. Herijking van het kwaliteitstoezicht door de SRC.
4. Evaluatie van de inrichting en de werkwijze van het CC.

De werkgroep is begin 2022 gestart en streeft naar afronding van de opdracht voor de zomer van 2022.

Herziening regelgeving herregistratie openbare en ziekenhuisfarmacie

In 2020 is de vigerende regelgeving op het gebied van herregistratie voor de specialismen openbare en ziekenhuisfarmacie herzien in één besluit voor beide specialismen. De eisen met betrekking tot deskundigheidsbevordering en werkervaring zijn – zowel naar aard als naar omvang – geactualiseerd, mede tegen de achtergrond van de verwachte herziening van de BIG herregistratie-eisen voor het basisberoep. In het nieuwe besluit worden de specifieke eisen voor de aard van de nascholing afzonderlijk toegesneden op de beide specialismen. Voor het overige zijn alle eisen geharmoniseerd. Nieuw is dat 50 uur niet geaccrediteerde nascholing, mits wel geaccrediteerd voor een ander BIG erkend specialisme, mag meetellen.

Begin 2021 is het besluit voor instemming aan de minister voorgelegd. Op verzoek van VWS vonden enige aanpassingen plaats om compatibiliteit met de eisen vanuit de wet BIG voor het basisberoep te waarborgen, waarna instemming van de minister en publicatie in de Staatcourant op 10 juni 2021 volgde.

COVID 19

De Coronacrisis heeft geleid tot het tijdelijk versoepelen van de eisen voor herregistratie voor de beide specialismen. Daarbij is gekozen voor verlenging van de daarvoor gestelde termijnen, en niet voor aanpassing van de kwantitatieve eisen aan werkervaring en nascholing. Gezien het onvoorspelbare verloop van de crisis blijkt dat achteraf een goede keuze. In de praktijk blijken zich overigens nauwelijks knelpunten voor te doen.

Het aangepaste beleid is in de vorm van een besluit voorgelegd aan de minister, die daarmee in juli 2021 heeft ingestemd.

Evaluatie en herziening Besluit Opleidingseisen Openbare farmacie

In 2018 is herziening van het Besluit Opleidingseisen Openbare farmacie voorbereid in het licht van de toen verwachte overheidsbijdrage aan de financiering van de opleiding. Toen deze overheidsbijdrage niet werd toegekend, kon het herziene Besluit in die vorm niet worden vastgesteld. Er is echter wel behoefte aan een aantal wijzigingen en verbeteringen die los staan van de financiering, mede vanwege problemen die in de SRC worden ervaren met de toepassing van de bepalingen uit het vigerende besluit, bijvoorbeeld rond onderbrekingen in de opleiding, het omgaan met negatieve beoordelingen van onderdelen van de opleiding van een ApIOS, de realisatie van de opleiding in een poliklinische apotheek, etc.

Het CC heeft daarom in 2020 een werkgroep ingesteld om het vigerende Besluit Opleidingseisen Openbare farmacie te evalueren en te herzien. Deze werkgroep heeft begin 2021 zijn werkzaamheden afgerond, waarna het gewijzigde besluit in mei 2021 is voorgelegd aan de minister. Ultimo 2021 is hierover nog geen uitsluitend verkregen, als gevolg van drukte bij het ministerie door de coronacrisis. Voor 2022 wordt verdere herziening van het besluit voorzien, als uitloei van de modernisering van de vervolgopleiding tot openbaar apotheker.

Evaluatie en herziening Besluit Opleidingseisen Ziekenhuisfarmacie

De totstandkoming van ELOZ IV, het landelijk opleidingsplan voor de ziekenhuisfarmacie, heeft niet geleid tot grote aanpassingen in het Besluit Opleidingseisen Ziekenhuisfarmacie. Een tweetal kleine wijzigingen, rond resp. de vermelding van de opleidingsduur en de regelgeving bij het vroegtijdig beëindigen van de opleiding zijn doorgevoerd. Eind 2021 is het besluit aan de minister voorgelegd voor instemming.

Toekomst Wet BIG

Vanwege de mogelijke implicaties hebben voor het bestaande systeem van specialismen is het traject Toekomstbestendigheid BIG, dat door VWS is ingezet samen met veldpartijen, op de voet gevolgd. De voorzitter en de secretaris van het CC hebben daarover regelmatig advies uitgebracht aan de KNMP en de wetenschappelijke verenigingen, en zijn namens de KNMP als woordvoerder opgetreden in het overleg met andere koepels, in het bijzonder voor het deeltraject voorbehouden handelingen en criteria voor toetreding tot de wet BIG. Deze hebben weliswaar betrekking op het basisberoep, maar zouden grote consequenties hebben voor de specialismen in geval van een fundamenteel ander wetgevingsbeleid, conform het eerdere advies "De B van Bekwaam" van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving, dat mede ten grondslag lag aan het nu lopende traject. Het CC constateerde dat een dergelijke uitkomst inmiddels niet meer wordt verwacht, maar blijft de voortgang monitoren, ook van de twee andere deeltrajecten op het gebied van het stellen van een nascholingseis voor BIG herregistratie, hetgeen mogelijk tot een kwaliteitsregister voor het basisberoep leidt, en omvorming van het tuchtrecht.

Bijzondere bekwaamheden

Het CC heeft naar aanleiding van een aanvraag tot het instellen van een register voor kaderapothekers ondersteuning geboden bij het interpreteren van het daartoe ingesteld toetsingskader, en het ontwikkelde opleidingsplan beoordeeld.

Vervolgens is de vraag aan de orde gekomen of regelgeving en kwaliteitstoezicht voor kaderapothekers kunnen worden ondergebracht bij de bestaande organen voor specialismen, het CC en de SRC.

Uiteindelijk leidde dit tot voorstellen voor het instellen van een College Kaderapothekers en een Registratiecommissie Kaderapothekers, waarbij gebruik gemaakt wordt van de expertise van de leden van het CC en de SRC. Tevens is een Besluit Registratie en herregistratie kaderapothekers beoordeeld door het CC.

In het kader van de evaluatie van de RSF wordt deze kwestie opnieuw bezien. De opleiding tot kaderapotheker is in september 2021 van start gegaan, de eerste registraties worden in 2023 verwacht.

Apothekers Geneesmiddel & Maatschappij

De sectie Apothekers Geneesmiddel & Maatschappij heeft zich tot het Centraal College gewend met het verzoek gezamenlijk te verkennen wat de mogelijkheden zijn om te komen tot een (kwaliteits)register, op basis van onder meer het Beroepscompetentieprofiel AGM. Discussiepunt daarbij is de relatie met de wet BIG. Apothekers G&M zijn in de regel niet werkzaam in (maar wel ten behoeve van) de directe patiëntenzorg. Een meerderheid is echter wel opgenomen in het BIG register, via een uitzondering die wordt gemaakt voor werkzaamheden gerelateerd aan geneesmiddelproductie, een primair en uniek deskundigheidsgebied van apothekers. Daarnaast moet worden bezien hoe een AGM register zich zou verhouden tot bestaande regulering op het gebied van specialismen en profielen.

Het CC is samen met de sectie AGM begonnen met het in kaart brengen van genoemde punten en het maken van een routeplan om – al dan niet onder de reikwijdte van het CC – tegemoet te komen aan het verzoek van de sectie.

Landelijk Opleidingsplan voor de opleiding tot Ziekenhuisapotheker

In 2020 en 2021 heeft het CC de totstandkoming van ELOZ IV, een nieuwe versie van het landelijk opleidingsplan voor de ziekenhuisfarmacie, gevolgd en daarover tussentijds geadviseerd aan de opleidingsdirecteur. De balans tussen behandelarschap en productzorg in de opleiding leidde tot veel discussie binnen de beroepsgroep, maar kon uiteindelijk bevredigend worden afgerond. In het nieuwe opleidingsplan zijn EPA's geïntroduceerd, en wordt voorgesorteerd op uitbreiding van interprofessioneel leren.

In juli 2021 is ELOZ IV formeel door het CC vastgesteld, na de gebruikelijke consultatieronde. Sindsdien loopt een landelijk implementatietraject.

Modernisering Vervolgopleiding OF

Gedurende heel 2021 heeft het CC het moderniseringsproces van de vervolgopleiding tot openbaar apotheker gevolgd. Inhoudelijk gezien komt het accent daarbij meer te liggen op het functioneren als zorgverlener in de eerste lijn, samen met andere zorgverleners, en minder op het verdiepen van farmaceutisch inhoudelijke kennis. Het CC was vertegenwoordigd in de betreffende stuurgroep, besprak tussentijdse resultaten en conclusies en heeft formeel opdracht gegeven tot actualisatie van het Beroepscompetentieprofiel, dat de basis vormt voor het profiel van de opleiding. Niet alleen de inhoudelijke aspecten van curriculum kwam aan de orde, ook de onderwijskundige, en de wijze waarop de kwaliteit van de opleiding beter kan worden gewaarborgd, o.a. via verdere professionalisering van opleiders en opleidingsapotheken.

Een en ander heeft geleid tot een nieuw Landelijk Opleidingsplan voor de opleiding tot Openbaar Apotheker. Ultimo 2021 loopt de formele consultatieronde. Vaststelling van het nieuwe opleidingsplan wordt in februari 2022 voorzien.

Interprofessioneel leren

Het CC stelt groot belang in de verdere ontwikkeling van interprofessioneel leren (IPL) in de specialistenopleiding en de nascholing in het kader van herregistratie. De concrete initiatieven in het veld waren in 2021 beperkt, wellicht mede onder invloed van de coronacrisis. Uit contacten met andere koepels blijkt dat dit niet specifiek is voor de farmacie.

In het voorjaar is wel gewerkt aan de opzet van een *intraprofessionele* cursus over begeleiding van oncologische patiënten in de palliatieve fase, met medewerking van de VJA en Jong NVZA. Het programma is in november gestart.

Europese samenwerking

Vanuit het Centraal College wordt input geleverd voor de discussie die op Europees niveau plaatsvindt omtrent het opstellen van een Common Training Framework voor de competenties van ziekenhuisapothekers.

Heeft een van de CC leden nog zicht op dit traject?

Specialisten Registratie Commissie

Vanaf begin 2021 worden aanpassingen in Uitvoeringsregelingen door de beide kamers van de SRC niet meer voor advies maar voor instemming aan het CC voorgelegd. Aldus heeft het CC dit jaar ingestemd met wijzigingen in de volgende uitvoeringsreglementen:

Ziekenhuisfarmacie

- Registratie en Herregistratie Ziekenhuisfarmacie
- Voorschriften voor visitatie, visitatiecommissie en erkenning van opleiders en Opleidingsinstellingen
- Fusie en Splitsing opleidingsinstellingen
- Eisen aan opleiders en opleidingsteam
- Beoordeling Differentiatie ELOZ IV, met bijlage aanvraagformulier ELOZ III en ELOZ IV
- Individualiseren van de opleiding Ziekenhuisfarmacie
- Beoordeling voorstel voor wetenschappelijk onderzoek, extended abstract en wetenschappelijke voordracht
- Aanvraagformulieren differentiatie

Openbare farmacie

- Registratie en Herregistratie Openbare farmacie

Functioneren CC

Ook in 2021 is het CC kritisch gebleven op het eigen functioneren, onder meer door deze te spiegelen aan die van colleges voor andere beroepsgroepen. De voor dit jaar beoogde evaluatie van het Reglement van Orde en de Governance Code zal worden opgepakt in 2022, na de herziening van de RSF.

Het CC hecht een groot belang aan afstemming met en betrokkenheid van veldpartijen bij de ontwikkeling van regelgeving. Voorzitter en secretaris van het CC voeren periodiek overleg met:

- (vertegenwoordigers van) KNMP-bestuur en KNMP-bureau
- (voorzitters, plv. voorzitters en secretarissen van) beide kamers van de SRC
- (bestuur van) Wetenschappelijke Sectie Openbaar apothekers (WSO)
- Opleidersvergadering van de NVZA
- (Voorzitters en secretarissen van) de colleges van colleges van andere Wet BIG artikel 14 (o.b.v. artikel 3) beroepen, zoals het College Geneeskundige Specialismen (CGS) en het College Specialismen Verpleegkunde (CSV)
- Ministerie van VWS

Vastgesteld door het CC 9 februari 2022